

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de avocatul Victor Coadă în numele și interesele Mariei Nour,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Nour împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind obligarea emiterii actului administrativ favorabil și compensarea cheltuielilor judiciare,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-289/24

NR. PIGD 2-21160098-01-3ra-26032024)

Interpretarea greșită a normelor legale referitoare la calculul vechimii în muncă pentru personalul angajat prin contract din cadrul sistemului penitenciar, în conformitate cu Legea nr.1544/1993 și Hotărârea Guvernului nr.78/1994

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Ciumac,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc,

16 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de avocatul Victor Coadă în numele și interesele Mariei Nour

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 29 octombrie 2021, Maria Nour, fiind reprezentată de avocatul Victor Coadă, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat: anularea răspunsului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. X-01/09-1409 din 08 septembrie 2021, anularea deciziilor nr. 18/2021/12466 din 07 septembrie 2021 și nr. 202118364991, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. N-1791/21 din 11 octombrie 2021, ca fiind emise contrar prevederilor legii; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recunoaște calculul nr. 3/37 din 11 ianuarie 2021 eliberat de Penitenciarul nr. 17 Rezina, care atestă vechimea în serviciu a Mariei Nor pentru stabilirea pensiei la 11 ianuarie 2021 constituia 26 ani 00 luni 27 zile, cu achitarea pensiei calculate din momentul suspendării acesteia; compensarea cheltuielilor judiciare.

2. În motivarea acțiunii, a invocat că în perioada 01 mai 2003 – 31 decembrie 2003, a activat în organele afacerilor interne, iar în perioada 17 februarie 2004 – 11 ianuarie 2021, a satisfăcut serviciul în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiției, activitatea acesteia fiind încetată în baza art. 38 alin. (1) lit. c) Codul muncii și art. 82 alin. (2) din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare.

3. Conform certificatului eliberat de Penitenciarul nr. 17-Rezina nr. 3/37 din 11 ianuarie 2021, se atestă că la data încetării raporturilor de serviciu, vechimea în serviciu pentru fixarea pensiei la 11 ianuarie 2021, constituia 26 ani 00 luni 27 zile.

4. A menționat că după încetarea raporturilor de serviciu, a beneficiat de pensie până la 07 septembrie 2021, dată la care Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rezina a emis decizia nr. 202118364991, prin care a dispus încasarea de la Maria Nor în contul bugetului de asigurări sociale suma în mărime de 46 789,56 lei, adică pensia primită pe perioada ianuarie 2021 – iulie 2021, din motivul acordării ilegale.

5. Decizia organului de asigurări sociale a fost motivată prin faptul că perioada de activitate 17 februarie 2004 – 24 octombrie 2005 și 25 octombrie

2005 – 09 martie 2012, este activitate civilă, care în baza art. 18 lit. e) din Legea nr. 1544/1993, se calculează ca perioade îndoite (1:05).

6. Prin scrisoarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. X-01/09-1409 din 08 septembrie 2021, a fost informată că în urma examinării dosarului de pensionare s-a confirmat un stagiu special în muncă de 22 ani 00 luni 24 zile, necesar fiind 25 ani, iar la 11 octombrie 2021, a expediat un răspuns prin care a respins solicitările reclamantei, cu aceeași motivație. Or, conform legislației în vigoare, organele de asigurări sociale verifică doar autenticitatea actelor eliberate de către instituțiile de forță, care sunt organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în serviciu și a soldei bănești pentru fiecare beneficiar de pensie, iar în răspunsurile expediate în adresa reclamantei, nu se conțineau date privind autenticitatea actelor eliberate de organele abilitate, dar conțineau opinii asupra modului calculării vechimii în muncă.

7. Reclamanta Maria Nour a susținut că în perioada de activitate 17 februarie 2004 – 24 octombrie 2005 și 25 octombrie 2005 – 09 martie 2012, a deținut funcția de inspector al serviciului special Penitenciarul nr. 17-Rezina, care era o funcție publică cu statut special de execuție în sistemul administrației penitenciare. Or, conform pct. 8 subpunctul 2) din Regulamentul cu privire la evoluția în carieră a funcționarului public cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare – Nivelul B2 – funcții publice cu statut special de execuție care necesită deținerea cunoștințelor și abilităților necesare în realizarea sarcinilor de complexitate medie (asistent medical, șef de carantină, operator, ajutor șef de schimb, supraveghetor superior, supraveghetor principal, tehnician, chinolog și inspector al instituției subordonate a Administrației Naționale a Penitenciarelor).

8. Astfel, consider că , CNAS a interpretat eronat norma art. 18 lit. e) din Legea nr. 1544/1993, or, interpretarea legii în sensul în care acesta nu ar produce efecte este contrară principiului securității juridice.

9. Conform art. 57 lit. m) din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare, vechimea în muncă în ramurile civile înrudite cu specialitatea funcției deținute, calculându-se un an de vechime în serviciu pentru doi ani de vechime în muncă, dar nu mai mult de 10 ani de vechime în serviciu - pentru funcționarii publici cu statut special din corpul ofițerilor de penitenciare.

10. A susținut că formula generală de calculare a vechimii în muncă expusă în temeiul pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, este una simplă stabilind că funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare li se calculează două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (în penitenciarele de tip închis), iar din acest calcul deja în temeiul art. 18 lit. e) din Legea nr. 1544/1993, se calculează 2 ani pentru un an.

11. Astfel, consideră că, Casa Națională de Asigurări Sociale a aplicat în mod eronat formula 1:0,25, formulă care nu are suport probatoriu normativ.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 21 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Victor Coadă în interesele Mariei Nour. S-a anulat ca ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, oficiul teritorial Rezina nr. 18/2021/12466 din 07 septembrie 2021, răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale, oficiul teritorial Rezina nr. X-01/09-1409 din 08 septembrie 2021 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr N-1791/21 din 11 octombrie 2021. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să recunoască calculul vechimii în serviciu a Mariei Nour nr. 3/37, eliberat de Penitenciarul nr. 17-Rezina la 11 ianuarie 2021, ce constituie 26 ani 00 luni 27 zile pentru fixarea pensiei la 11 ianuarie 2021, cu achitarea pensiei calculate din momentul suspendării acesteia. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Mariei Nour suma de 1 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La 27 aprilie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 21 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Maria Nour.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat integral hotărârea din 21 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă de respingere a acțiunii înaintate de către Maria Nour împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind obligarea emiterii actului administrative favorabil și compensarea cheltuielilor judiciare, ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

15. La 09 februarie 2024, prin intermediul poștei (f.d.111), avocatul Victor Coadă, în numele și interesele Mariei Nour, a depus recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

ARGUMENTELE RECURSULUI

16. În motivarea recursului, reprezentantul recurenteii a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și contrară legii.

17. În acest context, a susținut că instanța de apel a interpretat greșit Legea nr. 1544/1993, care reglementează modul de calcul al vechimii în muncă.

18. A relatat că în perioada 17 februarie 2004 – 09 martie 2012, Maria Nour a activat în funcții cu statut special în cadrul Penitenciarului nr. 17 Rezina. Conform documentului oficial emis de Penitenciar, vechimea în serviciu a fost stabilită la 26 ani 00 luni și 27 zile, fapt care a fost confirmat prin certificatul de vechime nr. 3/37 din 11 ianuarie 2021.

19. Legea nr. 1544/1993, în art. 18 lit. e), permite ca pentru fiecare an de activitate desfășurată în ramuri civile înrudite cu funcția militară, să se calculeze doi ani de vechime pentru un an de serviciu.

20. Totodată, Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 prevede în mod clar modalitatea de calcul a vechimii pentru funcționarii publici cu statut special, și Maria Nour a ocupat funcții de execuție specifice acestui statut în perioada menționată.

21. Consideră că instanța de apel în mod greșit, a considerat activitatea desfășurată de recurentă în perioadele 17 februarie 2004 – 24 octombrie 2005, 25 octombrie 2005 – 09 martie 2012, ca fiind integral civilă, deși ea a ocupat funcții cu statut special în cadrul Administrației Penitenciare, conform certificării oficiale.

22. Avocatul Victor Coadă a menționat că într-un caz recent (Melentiev Elena vs. CNAS, nr.3a-1479/22), Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărârea primei instanțe care a acordat dreptul la pensie pe baza unui calcul similar al vechimii în serviciu. Și consideră că aplicarea diferită a aceleiași norme juridice pentru două situații similare demonstrează lipsa de uniformitate în jurisprudență, ceea ce reprezintă o încălcare a principiului egalității în fața legii.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

23. Curtea Supremă de Justiție a comunicat CNAS cererea de recurs, informând-o despre posibilitatea depunerii unei referințe la recurs.

24. Însă, până la data examinării admisibilității cererii de recurs, intimata nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

26. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

27. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

28. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

29. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

30. Art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: b) admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie;”

31. Art. 194 alin. (2) din Codul administrativ:

„(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

32. Art. 18 lit. a) și e) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993:

„La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) **militarilor care satisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare**, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul:

a) **serviciul militar activ, serviciul în organele afacerilor interne în funcțiile corpului de comandă și în trupe, serviciul în cadrul sistemului penitenciar și/sau sistemului administrației penitenciare**, serviciul în detașamentele și formațiunile de partizani; timpul lucrat în ministere și departamente, instituții și organizații civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonierat, dacă acesta nu a fost benevol și dacă militarul nu a săvârșit în prizonierat infracțiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest și ispășirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și al funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, deferiți fără temei justiției sau supuși represiunilor nedrepte și reabilitați ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare și în Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale;

e) 2 ani de vechime în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea lor militară pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu - **persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare;**”

33. Art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993:

„Dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: a) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani”

34. Art. 14 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993:

„Mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume;”

35. Art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993:

„(3) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (cîștigul), eliberate de organele abilitate.”

36. Art. 57 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare:

„(1) La calcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea sporului la salariu pentru vechime în muncă se includ următoarele perioade: m) vechimea în muncă în ramurile civile înrudite cu specialitatea funcției deținute, calculându-se un an de vechime în serviciu pentru doi ani de vechime în muncă, dar nu mai mult de zece ani de vechime în serviciu – pentru funcționarii publici cu statut special din corpul ofițerilor de penitenciare;”

37. Pct. 7 lit. h) din Hotărârea de Guvern nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și sistemului penitenciar:

„Se statuează că la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se ia în considerare: h) perioada de activitate în instituțiile penitenciare în calitate de personal contractual.”

38. Pct. 8 lit. d) din Hotărârea de Guvern nr. 78 din 21.02.1994:

„La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor, afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului National Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran”

MOTIVAREA INSTANȚEI

39. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată atestă că decizia contestată a fost notificată avocatului recurenteii, în mod electronic, la 07 martie 2024 (f.d.101), iar, recursul a fost depus anterior, la 09 februarie 2024, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

40. Circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă, în special, următoarele:

41. Reclamanta Maria Nour a activat în cadrul Penitenciarului nr. 17 Rezina, ocupând o funcție publică cu statut special de inspector. Conform certificatului nr. 3/37, eliberat de Penitenciarul nr.17 Rezina, în această calitate, ea a acumulat o vechime de 26 ani, 00 luni și 27 zile. Pe baza acestei vechimi, a beneficiat de

pensie până la 07 septembrie 2021, când Casa Națională de Asigurări Sociale a emis Decizia nr. 2021/18/1/36499, prin care a constatat că pensia primită de Maria Nour în perioada ianuarie - iulie 2021 a fost acordată ilegal, acesteia fiindu-i solicitată restituirea sumei de 46 789,56 lei, echivalentul pensiei primite în acea perioadă. CNAS și-a bazat decizia pe faptul că vechimea calculată de Penitenciarul nr. 17 ar fi fost greșită pentru anumite perioade de activitate, în special pentru anii 2004-2012, pe care le-a considerat activitate civilă, și nu activitate cu statut special.

42. Casa Națională de Asigurări Sociale a aplicat un raport de 1:0,5 pentru aceste perioade, reducând astfel vechimea de la 26 ani, 00 luni și 27 zile la 22 ani, 00 luni și 24 zile. Conform acestui calcul, Maria Nour nu mai îndeplinea condiția de vechime de 25 ani necesară pentru a beneficia de pensie, conform Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993.

43. Nefiind de acord cu această decizie, Maria Nour a contestat-o în instanță.

44. Examinând acțiunea, prima instanță a considerat-o întemeiată și a admis-o, motivând că perioada de activitate a reclamantei, din 17 februarie 2004 până la 9 martie 2012, desfășurată în cadrul Penitenciarului nr. 17 Rezina ca funcționar public cu statut special, trebuia calculată conform art. 18 din Legea nr. 1544/1993 și, potrivit certificatului nr. 3/37, eliberat de Penitenciarul nr. 17 Rezina, a concluzionat că reclamanta a acumulat o vechime de 26 ani, 00 luni și 27 zile conform certificatului nr. 3/37 eliberat de Penitenciarul nr. 17 Rezina la 11 ianuarie 2021. Iar CNAS a aplicat în mod eronat un raport de 1:0,5 pentru perioada de activitate 2004-2012, considerând că această perioadă constituie activitate civilă, și nu activitate cu statut special.

45. Instanța de fond a constatat că, CNAS a aplicat greșit legea și a refuzat nejustificat să recunoască vechimea de muncă stabilită corect de autoritatea competentă, afectând astfel dreptul legitim al reclamantei la pensie.

46. Curtea de Apel Chișinău, însă, prin decizia din 13 decembrie 2023, a casat hotărârea primei instanțe și a respins acțiunea reclamantei, susținând că perioada din 2004-2012 reprezenta activitate civilă, și nu activitate cu statut special.

47. Considerând această decizie eronată, Maria Nour a declarat recurs, invocând interpretarea greșită a legii și calcularea incorectă a vechimii în muncă de către CNAS și instanța de apel.

48. Recurenta și reprezentantul ei au pretins că instanța de apel a interpretat greșit Legea nr. 1544/1993, în special art. 18 lit. e), care reglementează modul de calcul al vechimii în muncă a ignorat probele decisive și nu a respectat jurisprudența similară.

49. Examinând recursul declarat de Maria Nour împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, având în vedere argumentele părților și prevederile legale relevante indicate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul este întemeiat.

50. În acest sens, instanța de recurs constată că la caz, Curtea de Apel Chișinău a interpretat greșit prevederile art. 18 lit. e) din Legea nr. 1544/1993, care reglementează calculul vechimii în muncă pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare.

51. Instanța de apel a tratat activitatea desfășurată de Maria Nour în perioada 2004-2012 ca fiind activitate civilă, ceea ce a condus la aplicarea unui raport de 1:0,5 în calculul vechimii.

52. Această interpretare a instanței de apel este una eronată, fiind contrară prevederilor legale în vigoare.

53. Din interpretarea sistemică a prevederilor alineatelor a) și e) al art. 18 din Legea nr. 1544/1993 se atestă cu certitudine că persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, în perioadele când au activat în alte instituții/organizații, dar care sunt înrudite cu specialitatea lor militară, li se calculează cu coeficientul 0,5, dar nu mai mult de 10 ani în total.

54. Tot reieșind din interpretarea sistemică a prevederilor art. 18 din Legea nr. 1544/1993 și a pct. 7 lit. h) din Hotărârea de Guvern nr. 78 din 21.02.1994 se deduce că, perioada când persoana a activat în sistemul administrației penitenciare ca fiind angajată prin contract și nu ca funcționar public cu statut special, se ia în calcul cu coeficientul 1 la 1 și nu de 0,5, așa cum eronat a interpretat instanța de apel.

55. În consecință, instanța de recurs constată că instanța de apel a ignorat probele esențiale din dosar, a aplicat greșit legislația relevantă și a refuzat să recunoască documentele oficiale emise de autoritățile competente, subminând astfel dreptul legitim la pensie al reclamantei Maria Nour.

56. În mod particular, instanța de apel a încălcat principiul securității juridice prin neacceptarea certificatului de vechime emis de Penitenciarul nr. 17, care este instituția competentă pentru stabilirea vechimii în muncă.

57. Această încălcare a securității juridice a afectat stabilitatea drepturilor legitime ale reclamantei, ceea ce subliniază necesitatea casării deciziei instanței de apel și menținerii hotărârii instanței de fond, care a respectat atât normele legale, cât și documentele oficiale emise de instituțiile abilitate.

58. Din aceste motive, având în vedere greșelile comise de instanța de apel, care au dus la o interpretare și aplicare incorectă a prevederilor legale, în conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de avocatul Victor Coadă în numele și interesele Mariei Nour.

Casează integral decizia din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și menține hotărârea din 21 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Nour împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind obligarea emiterii actului administrativ favorabil și compensarea cheltuielilor judiciare.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc